

GLOBALLEŞMENİN ÜLKEMİZ MUHASEBE MESLEĞİNE YARATTIĞI FIRSATLAR

Hüseyin FIRAT¹

I-GİRİŐ

Globalleşme son yirmi yıl içinde en çok kullanılan anahtar kavramlardan birisi haline geldi. Özellikle enformasyon ve telekomünikasyon teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, zamanla daha yerel düzeyde etkileşimde bulunan bireye, şimdi bütün dünya ölçeğinde etkileşim olanağı sağladı.

Globalleşme; sanayi ve ticaretin ekonomik anlamda gelişmiş ülkelerden üçüncü dünya ülkelerine doğru kaymasını sağlamıştır. Böylelikle ortaya çıkan uluslararası ticaret; gelişmiş finans (sermaye) piyasalarının çeşitli ülkelere yayılması, insanların serbest dolaşımı, dünya standartlarında demokrasi istemlerinin ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir. Bu kaçınılmaz olarak mal ve hizmetlerin farklı ülkelerde sunulması ve tüketilmesi sonucunu doğurmuştur.

Ekonomik faaliyetlerin globalleşmesi bugün dünyada. Giderek hızlanmaktadır. Yapılan ticaret anlaşmaları mal ve hizmet ticaretinin serbestleştirilmesini önemli derecede arttırmıştır, Ulusal ticari sınırlar ve devlet kontrolleri azalmaya devam ettikçe, işletmeler organizasyonlarını yeniden yapılandıracaklardır. Telekomünikasyon ve enformasyon teknolojilerinde artan ilerlemeleri kendileri için kullanacaklar ve bundan dolayı yeni işletmecilik süreçleri edineceklerdir.

İşte bu nedenlerden dolayı globalleşme, muhasebe mesleğine yeni fırsatlar yaratacak mıdır ?

Çalışmamın konusu globalleşmenin bize olumlu mu olumsuz mu etki ettiği yada edeceği değil; globalleşme gerçeğinin ülkemiz muhasebe mesleğine ve meslek mensuplarına nasıl etki edeceğidir. Yani globalleşme bizlere yeni fırsatlar yaratacak mı? Yaratacaksa biz meslek mensupları olarak bu fırsatları yakalamaya hazır mıyız? Eksikliklerimiz var mı? Varsa nasıl gideririz? sorularına cevap aramaktır. Bu sorulara basit ve uygun cevaplar bulduğumuzda yada en azından zihinlerde bu sorularla ilgili tartışma başlattığımızda, çalışmamız bizim için amacına ulaşmış olacaktır.

II- YENİ FIRSATLARIN ORTAYA ÇIKMASINDA ETKİLİ OLAN TARAFLAR VE SORUMLULUKLARI

A) DEVLET VE SORUMLULUKLARI

1-Tüm kesimlerce uygulanan genel kabul görmüş bir standart birliği oluşturulmalıdır.

Muhasebenin; Muhasebe Bilgi Sisteminden edinilen bilgileri diğer bilgi kullanıcıları için beklenen fonksiyonu yerine getirebilmesi ve işletme faaliyetlerine ilişkin sağlıklı bilgi aktarabilmesi, benzer olayları benzer şekilde ifade etmesi, ürettiği bilgilerin doğru, güvenilir, anlamlı, gerçeğe uygun ve karşılaştırılabilir olması nedeniyle; belirli standartlara göre

¹ Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

hazırlanarak belirli formlardaki finansal tablo ve raporlarla ilgililere ulaştırılması gerekmektedir.²

Oysa ki şu an ülkemiz muhasebe standartları, finansal tabloların düzenleme ilkeleri bakımından farklı uygulamalara sahiptir. Bunlar;

İşletmeler ve kurumlar için, Türk Ticaret Kanununa, Vergi Kanunlarına, Sermaye Piyasası Kanununa ve Bankacılık Denetleme Düzenleme Kurulu Kanununa uygun olarak hazırlanan finansal tablolar şeklinde sıralanabilir.

Her kurumun kendi alanıyla ilgili standartları oluşturması, standartların kalitesinde sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Devlet, standartlarla ilgili sorumluluğu “ Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu” na devretmiştir. Ancak bu yeterli değildir. Devlet, bu çalışmaları destekleyerek tek bir Standardın uygulanmasını sağlamalı ve sorunları ortadan kaldırmalıdır. Ayrıca Türk Muhasebe Standartları ve Uluslararası Muhasebe Standartları uyumu tam anlamıyla sağlanmalıdır.

2- Uluslararası sözleşmelerin düzenlenmesinde meslek mensuplarının hakları korunmalı ve düşünceleri alınmalıdır.

Dünyada hizmet ticaretinin serbestleştirilmesini amaçlayan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) 1 Ocak 1995 tarihinde, Dünya Ticaret Örgütü’ nün kurulması ile birlikte yürürlüğe girmiştir. Ancak bu çerçevede sonuçsuz kalan hizmetlere ilişkin ticaret müzakereleri Aralık 1997 ayında sonuçlandırılabilmiş ve aynı zamanda Cenevre’de imzalanmıştır.

Türkiye; GATS kapsamında sunmuş olduğu 9 madde ile 9 ayrı hizmet sektöründe taahhütte bulunmuştur.

Bunlardan birincisi Mesleki Hizmetlerdir. mesleki hizmetler konusunda ilk meslek grubu olarak **Muhasebecilik** sektörü ele alınmıştır. Bu çalışmalarla muhasebecilik sektöründe çok taraflı disiplinlerin geliştirilmesi, UMS ’nın kullanılması ve bu sektördeki meslek mensubunun taşıyacağı yeterliliğe ilişkin şartların oluşturulması ve karşılıklı tanınması amaçlanmaktadır.

Mevzuatımız gereği Muhasebecilik ve YMM hizmetleri T.C vatandaşlarına özgü meslek olduğundan; T.C. vatandaşı olmayanların Muhasebecilik alt sektöründe sadece SMMM (Financial Advisor) olarak Yabancı Statüsünde pazara girebilecekleri , ilgili meslek odasına üye olmak suretiyle bu hizmetleri sunabilecekleri ve hizmet sunumu sırasında yasal açıdan Türk hizmet sunucuları ile aralarında herhangi bir fark bulunmadığı ifade edilmiştir.

Yasaya göre, bu meslek grubunda tüzel kişilik oluşturulabilmesi sırasında meslek mensuplarının bir araya gelmesi gerekmektedir. Yabancı meslek mensuplarının kendi aralarında kurdukları şirketlerde Yabancı isim kullanmaları mümkün iken T.C Vatandaşı meslek mensupları ile olabilecek ortaklıklarda Yabancı isim kullanmaları mümkün değildir.³

² BAĞCI, Hamdi: Ulusal Muhasebe Standartları ve Uluslararası Standartlara Uyum; XVII: Türkiye Muhasebe Kongresi Bildiriler Kitabı; İstanbul 2002 ; Sf:23

³ <http://www.hazine.gov.tr/gats/uzmanhizmet.htm>

3- Bürokrasi kaldırılarak Yabancı sermaye girişi sağlanmalı, yabancı sermayeli şirket kuruluşlarındaki prosedür kolaylaştırılmalıdır.

Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa göre Yabancı sermayeli şirket kuruluşlarında, önce Hazine Müsteşarlığından daha sonra Ticaret Bakanlığında ayrı ayrı izin alınmakta, ayrıca bu tür şirketlerin kuruluşu İl Ticaret Müdürlüklerinde yapılmayıp yalnızca Ankara'da Ticaret Bakanlığı nezdinde yapılmaktadır. Yasal düzenleme yapılarak yabancı sermayeli şirket kuruluşları normal şirket prosedürüne tabi olmalı İl Ticaret Müdürlüklerine kuruluş izni için yetki verilmelidir.⁴

4-Devlet yapacağı yeni düzenlemelerle meslek mensuplarına oluşacak rekabete dayanmaları için destek ve teşvikler getirmelidir.

- Serbest Meslek Kazancının tespitinde gider yazma sınırı genişletilmeli,
- Mesleki, teknik, lisan eğitimi konularında kolaylıklar sağlanmalı,
- Düşük faizli krediler vererek Meslek Mensuplarının büro donanımlarında kullanacağı, makine ve cihazların alımlarında kolaylıklar sağlamalıdır.

5- Türk vergi mevzuatında,günün koşullarına uygun çağdaş bir vergi anlayışı içinde köklü reformlar yapılmalıdır.

Türk vergi mevzuatı çeşitli kanunlardan oluşmaktadır. Çoğu kez herhangi bir vergisel düzenleme için ilgili vergi kanununda değişiklik yapmak yerine ayrı bir kanun çıkartılmakta ve bu da mevzuat karışıklıklarına yol açmaktadır.

Vergi kanunları sürekli yapılan değişikliklerle orijinal niteliğini büyük ölçüde kaybetmiş ve bu süreç devam etmektedir.

Vergileme prensiplerinin muhasebe prensipleri ile uyumlaştırılmasını ve genel çerçeve içeren yasa metinleri ile temel vergisel kavram hedef ve uygulamalarının belirlenmesi gerekmektedir.⁵

B-ÜNİVERSİTELERE AİT SORUMLULUK

1-İşletme çerçevesindeki gelişmelerin diğer profesyonel mesleklerde olduğu gibi muhasebe mesleği üzerinde de önemli etkileri vardır. Muhasebe meslek mensupları açısından Muhasebecilerin görev alanlarının genişlemesi, sundukları hizmetlerin niteliğinin değişmesi eğitim üzerinde de derin etkiler yaratmıştır. Muhasebe meslek mensuplarının değişmelere cevap verebilmesi; eğitimin, değişimin gereklerine uygun olması ile doğru orantılıdır.Bu açıdan bakıldığında günümüzde muhasebe eğitimi ile muhasebe uygulama ve hizmetlerindeki farklılaşmanın giderek açıldığı görülmektedir.⁶

⁴ **DEMİR**, Volkan: Türkiye'de Yabancı Sermayeli Şirket Kuruluşu İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi; Mali Çözüm Dergisi; İSMMO Yayını; Sayı:51; Sf:129-130

⁵ **ARIKAN**, Yahya: Türkiye'de Vergi Adaletinin Sağlanması İçin Alınması Gereken Tedbirler; Türkiye'de Vergi Adaletinin Sağlanması Semineri; 10 Ekim 2001; İktisadi Araştırmalar Vakfı

⁶ **BEYAZITLI**, Ercan; **ÇELİK**, Orhan: Mesleki Yeterlilik Sınavları Açısından Türkiye'deki Üniversitelerin Etkinliği; XVII: Türkiye Muhasebe Kongresi Bildiriler Kitabı; İstanbul 2002 ; Sf:97

İşletme çevresindeki değişimin sonucu olarak muhasebe eğitiminde kriz olarak tanımlanan muhasebe eğitimindeki sorunların boyutları üniversitelerin etkinliği ile giderilecektir. Bugün, üniversitelerin mesleki yeterlilik sınavları açısından etkinliği ortaya çıkarılmalıdır.

2-Muhasebe mesleğinin gelişimleriyle ilgili uluslararası bilimsel çalışmalar üniversiteler tarafından izlenmeli, bu gelişmeler üniversitelerin düzenledikleri sempozyumlarla Türk muhasebe mesleğine vizyon oluşturmaktadır.

Bugün ülkemizde üniversitelerin düzenledikleri sempozyumlar ve çeşitli bilimsel seminer çalışmaları yapılmaktadır. Bu çalışmaların mesleğimizin gelişmesinde ve yenilenmesinde önemli yeri vardır. Örnek olarak her yıl değişik üniversiteler tarafından düzenlenen ve Mayıs 2003’de XXII.si düzenlenecek olan Muhasebe Eğitimi Sempozyumları verilebilir.

3- Üniversiteler ile meslek örgütleri ortak çalışmalar yaparak, meslek mensuplarının mesleki bilgilerinin geliştirilmesi, eski bilgilerin yenilenmesi, eksik bilgilerin tamamlanması ve meslekte gelişmelerin izlenmesi⁷ konusunda eğitim programları geliştirilmelidir.

C-MESLEK ÖRGÜTÜNE DÜŞEN SORUMLULUKLAR

1-Meslek örgütü ortak muhasebe dili oluşturulmasında etkin olmalıdır.

Bilgi çağında sermaye hareketlerinin yoğun olması nedeniyle, işletmelerin aynı standartlara göre hazırlanmış doğru, güvenilir, karşılaştırılabilir mali bilgilere ve ortak bir muhasebe diline ihtiyaçları vardır.

Uluslararası Muhasebe Standartlarına uygun Türkiye Muhasebe Standartlarının oluşturulması ve bunların yaygın olarak kullanılması halinde; gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde doğru, güvenilir, ve karşılaştırılabilir bilgi üretilmesi sağlanacak ve dolayısıyla bu durum Ülkemize ve muhasebe mesleğine önemli avantajlar sağlayacaktır.

Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) batı ülkelerindeki kuruluşlara benzeyen ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ile uyumlu olmak üzere Türkiye’de muhasebeden yararlanan tüm çevrelerin temsil edileceği, özerk çalışan “Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu”nu (TMUDESK) 09.02.1994 tarihinde kurmuştur.

TMUDESK çalışmalarında Ulusal Muhasebe Standartlarını yayınlamaya başlayarak yayımlanan bu Ulusal Muhasebe Standartlarının saptanmasında iki ilke benimsemiştir.

Bunlardan birincisi; saptanan muhasebe standartlarının Uluslararası Muhasebe Standartları ile uyumlu olması,
ikincisi ise; Türk ekonomisi ve işletmelerin yapısı ve gereksinimleri göz önünde bulundurulmasıdır.

01 Ocak 2002 tarihi itibarıyla TMUDESK tarafından hazırlanan 19 adet Muhasebe Standardı yürürlüğe girmiştir.⁸

⁷ **HACİRÜSTEMOĞLU**, Rüstem: Muhasebecinin Sorunları ve Eğitimi; XVI. Türkiye Muhasebe Kongresi (Ekonominin Denetim Düzeni ve Muhasebe); Türmob Yayınları No:45; Ankara 1998; Sf:186-187

⁸ **İBİŞ**, Cemal: Bilgi Çağında Muhasebecilik Mesleğinin Geleceği ve Yeni Muhasebeci Kimliği; XVII. Türkiye Muhasebe Kongresi Bildiriler Kitabı; İstanbul 2002 ; Sf:35

⁹ <http://turmob.org.tr/uluslararasi/if.html>

2-Meslek örgütü'nün uluslararası muhasebe örgütleri ile ilişkisi etkinleşmelidir.

Türk Muhasebe Mesleğinin örgütü olan Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odalar Birliğinin (TÜRMOB) uluslararası muhasebe örgütleri ile ortak çalışmalar içinde olması muhasebe mesleğine katkılar sağlayacaktır.

Bugün TÜRMOB, IFAC (International Federation of Accountants-Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu) üyesidir.

IFAC 1977 yılında Münih'te yapılan 11.Dünya Muhasebeciler Kongresi (World Congress of Accountants)'nde kurulmuştur. Başlıca amacı; "Muhasebe mesleğini dünya çapında geliştirmektir".

IASC (International Accounting Standards Committee-Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu) ve IFAC arasında 1982 yılında yapılan bir anlaşma ile çalışmaların koordine edilmesi kararı alınmış ayrıca bu anlaşma ile IFAC üyelerinin aynı zamanda IASC üyeleri olduğu kabul edilmiştir. Böylece IASC ve IFAC bir çatı altında toplanmıştır.

IASC 24 Mayıs 2000'de Edinburg'da yapılan toplantıda IFAC tan ayrılarak bağımsız bir kuruluş haline gelmiştir.

Bugün IFAC'a üye Kuruluş sayısı 106'ya ulaşmıştır, bunlar 78 ülkeyi temsil etmektedirler.⁹

Türkiye'yi bu kuruluşlardan TMUD (Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği) ve TÜRMOB temsil etmektedir.

IFAC, WCA (Uluslararası Muhasebeciler Kongresi) düzenleme görevini de yürütmektedir.

18-21 Kasım 2002'de yapılan 16.Dünya Muhasebeciler Kongresini Hong-Kong Muhasebeciler örgütü ile Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) birlikte düzenlemişlerdir.

Ülkemiz Muhasebe meslek örgütü Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) Eğitim Komitesinde de temsil edilmektedir.

TÜRMOB aynı zamanda Akdeniz Muhasebeciler Federasyonu kurucu üyeleri arasında da yer almaktadır.

Akdeniz Muhasebeciler Federasyonu birinci yıllık kongresi 3-4 Temmuz 2000 tarihinde İstanbul'da yapılmıştır.

3-Meslek örgütü meslekle ilgili yapılacak düzenlemelerde etkin rol almalıdır.

a) Meslek Mensuplarının 3568 Sayılı Kanundan kaynaklanan fonksiyonlarının devreye sokulmasında,

b) Meslek ile ilgili yapılacak değişikliklerde,

c) Vergi Sistemimize ilişkin yapılan düzenlemelerde etkin olmalıdır.

4- Meslek örgütü sürekli mesleki eğitimler düzenlemelidir.

Meslek örgütü için gündeme gelen önemli bir konu da , sürekli meslek içi eğitimidir. yasal düzenlemelerdeki değişiklikler, mesleği ve mesleğin hizmet verdiği kurumları ve kişileri etkileyen yeni düzenlemeler, sık sık değişen vergi kanunları ile yeni finansal teknik ve uygulamalar, muhasebecilerin kendilerini sürekli olarak yenilemelerini ve geliştirmelerini gerekli kılmaktadır.

Bu gereği yerine getirecek uygulama sürekli mesleki eğitimidir. IFAC'a üye pek çok kuruluşta sürekli mesleki eğitim programları uygulanmaktadır. Meslek örgütü ve meslek odaları da bu konuda çalışmalarına başlamış ve önemli ilerlemeler sağlamıştır. Bu ilerlemeler aynı süratle devam etmelidir.

D-MESLEK MENSUPLARININ ETKİLERİ VE SORUMLULUKLARI

Muhasebe mesleği finansal muhasebenin doğruluğunun daha iyi bir şekilde sağlanmasında kritik bir rol oynama ihtiyacına, olanağına ve entellektüel kaynağa sahiptir.¹⁰

Global bilgiye dayalı ekonomi; Dünya ticaretindeki artışla birlikte meydana gelmiştir. Sermaye akışındaki artış daha yüksek bilgi ihtiyacına neden olmaktadır. Kurumlar ve yatırımcılar kararlarında daha fazla bilgiye ihtiyaç duymaktadırlar. Bunun da ötesinde bilginin doğru ve güvenilir olması gerekmektedir.¹¹

Bu nedenle iyi bir muhasebenin üç temel unsurunun güçlendirilmesi gerekmektedir.¹²

- 1- Yüksek kaliteli, temel ilkelere açık, global ekonominin karmaşıklığına ve gerçeklerine duyarlılık,
- 2-Kamuya ve yatırımcılara karşı yüksek duyarlılıkta sorumlulukla standartları sağlayabilecek ve adil bir şekilde uygulanacak yöntemlerle ve bağımsızlıkla yürütülen bir denetim mesleği,
- 3-Güvenilir Muhasebe ve denetimi destekleyen kurumsal mekanizma.

Son yıllarda Muhasebe ve Kurumsal Yönetimde ortaya çıkan hatalar uluslararası sermaye pazarlarını tehdit etmektedir ve gelişen ekonomilerde global ekonomilere karşı yeni şüphelerin oluşmasına neden olmuştur. Enron, World Com ve diğerlerinin çöküşünün izlendiği son yıllarda, teknoloji ve modern finansın yüksek düzeydeki karmaşıklığı ve muhasebe ve denetim disiplinine zarar veren bir gevşemeye neden olmuştur.

III-YARATILAN FIRSATLARDAN FAYDALANMA KOŞULLARI

Günlük hayatımız hem mesleki açıdan hem de kişisel açıdan yeni teknolojilerden çok daha fazla etkilenmektedir. Bugünün hızlı değişen dünyasında,sürekli olarak faaliyetlerimizi dağıtmakta ve mobilitemizi artırmaktayız. Bu açıdan bilgi sistemi sanal kişi ve gruplar arasında bütünlüğü sağlayan bir unsur olarak etkinliğimizin ve bilgimizin kalbi durumundadır.

¹⁰ VOLCKER, Paul: Bütünleşmiş Dünya Ekonomisinde Muhasebe, Muhasebeciler ve Mali Sorumluluk, 16. Dünya Muhasebe Kongresi

¹¹ FUJINUMA, Tsuguoki: Küreselleşme ve 21.Yüzyılda Muhasebe Mesleğinin Rolü; 16. Dünya Muhasebe Kongresi

¹² VOLCKER, Paul: age

Ancak bugünün anahtar etkeni bilginin işlenmesinden daha çok bilginin örgüt içinde, müşteriler arasında ve uygulamalara yönelik şebekeler arasında paylaşılmasıdır.

Globalleşmenin muhasebeye olan etkilerine karşı Muhasebe Mesleği, ortaya çıkan koşullara uygun şekilde gelişim sağlamalıdır.

Bu gelişmeler karşısında yapılması gerekenler;

1-Uluslararası muhasebe standartları ile uyumlu ortak muhasebe dili oluşturulmalıdır.

Globalleşen dünyada finansal tabloların hazırlayıcıları, kullanıcıları "ortak muhasebe dili" ile çalışmalıdırlar. Günümüz bilgi teknolojileri "ortak muhasebe dili" nin kullanımının gerçekleştirilmesine yönelik büyük katkı sağlayabilir.

Bu nedenle meslek mensupları Uluslararası Muhasebe standartları ile uyumlu olarak Ortak Muhasebe dilini kullanarak bunları misyon haline getirmelidir.

2-Lisan öğrenimi zorunluluk haline getirilmelidir.

Ülkemiz Avrupa Birliği'ne resmen üye olmasa da ekonomiden hukuka, kültürden sosyal yaşama kadar tüm yaşantımızda Avrupa'ya adapte olduğumuz hissedilmektedir. Ekonomik sınırlar aşılırken, yabancı sermaye girişi hızlanırken, ulusal ve uluslararası firmalar arasında ortaklık veya iştirak bağıntıları kurulurken, çeşitli mal ve hizmetlere göre biz Avrupa'yı,Avrupa'da bizi Pazar olarak görürken muhasebe mesleği de bu gelişmelerden etkilenecektir. Meslek mensuplarının bu gelişmeleri yakından izlemesi ve bu sürecin içerisinde rol almasının yolu yabancı lisana sahip olmasından geçmektedir.

Yabancı sermayeli yatırımlar ülkemize geldiklerinde hangi denetim firmalarına güveniyorlar ve çalışıyorlar? Sorusunun altında çok önemli problemler yatmaktadır. Dikkat ettiğimizde yabancı sermayeli işletmelerin çalıştıkları denetim ve danışmanlık kuruluşları, yine yabancıların kurdukları firmalardır. Bunun bir çok sebebi bulunabilir. Fakat sebeplerden biri ortak bir dil yani muhasebe ve raporlama dilinin oluşturulması bir diğeri de lisan probleminin bulunmamasıdır. Yani iletişimin eksiksiz gerçekleşmesidir.

3-Teknolojik Gelişmelere uyum sağlanmalıdır.

Teknolojik gelişmelerin sağladığı olanaklar ve yarattığı değişiklikler, işletmeleri, muhasebeyi ve muhasebeciyi etkilemektedir.Dolayısıyla, muhasebeciler teknolojiye uyum sağlamalıdır. Teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek, mümkün olduğunca mesleki faaliyetlerini teknolojiye uyumlu bir biçimde yürütmelidir.

Meslek mensubunun teknoloji konusunda, sadece bilgisayarlı muhasebe diye adlandırılan "Muhasebe Paket programları"nın uygulamasını bilmesi yeterli değildir. İşletmelerin karar vermede önemli bir araç olarak kullanılabilen nitelikli bilgi ihtiyacını bu programlardan sağlamaları güçtür. Çünkü bilgi ihtiyacı Muhasebe paket programlarının hazırladığı Temel mali tabloların sağladığı bilgilerin çok ötesine geçmiştir. Bu nedenle özellikle orta ve büyük boyutlu üretim işletmelerindeki meslek mensubu Muhasebe paket programları yerine daha detaylı bilgi sağlayabilecek ERP(Enterprise Resource Plannig) adı verilen Kurumsal Kaynak Planlama Programlarına geçmeyi tercih etmelidir. Ayrıca, Finansal ve operasyonel verilerin elde edileceği bu tür sistemlerin tasarımında da etkin rol almalıdır.¹³

¹³ İBİŞ, Cemal: age sf:36-37

4-Bilgi yönetimi ve müşterilere değer yaratacak hizmetler ön planda tutulmalıdır.

Bilgi çağındaki gelişmeler dikkate alındığında muhasebe mesleği; Vergi Usul Kanunu, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve Türk Ticaret Kanunu'na göre kayıt tutmak ve mali tablolar hazırlamaktan öteye, işletme içerisinde oluşan bilginin yönetilmesi ve müşterilere değer yaratan konuları belirleme vizyonuna sahip olmalıdır.¹⁴

Ayrıca, işletme yönetimlerinin, sermayedar ve şirket değerini artırma konusuna yoğunlaşmalarını sağlayan bir sistemin kurulması yani değer bazlı yönetim benimsenmelidir. İşletme üst düzey yöneticilerinin değer bazlı yönetim felsefesi doğrultusunda işletme performansını izlemek için oluşturulan finansal, operasyonel, insan kaynakları ve Pazar göstergeleri işletme performansını ortaya koymaktadır Burada Finansal göstergelerin gerçek verileri muhasebe sisteminden gelmektedir İşletmelerin performanslarını belirleyecek alt yapının kurulması, finansal verilerin analizi ve yorumlanması konusunda meslek mensupları etkin olmalıdır.

Diğer taraftan, bilgi çağında işletmeler için çok önemli bir unsur olan çalışanlar, tedarikçiler gibi işletmenin finansal tablolarında görünmeyen değerlerin etkin bir şekilde yönetiminin finansal etkilerinin belirlenmesinde muhasebe meslek mensuplarına önemli görevler düşmektedir.

Bilgi çağında uluslararası ticaret artmaya devam edecektir. Dolayısıyla, meslek mensubu uluslararası ticareti destekleyecek ve bu konuda değer yaratacak hizmetleri de sunmalıdır.

5- Sürekli eğitim ve danışmanlık konusuna önem verilmelidir.

Son yıllarda ,teknolojide hızlı bir değişim süreci, global pazarda büyüme ve muhasebede etik yaklaşımında artış görülmüştür. Daha etkin karar verilebilmesi için muhasebe mesleğinin kaliteli bilgiyi sağlamaya çalışması gibi, değişime ve talebe göre kendimizi uyarlayabilmemiz de büyük önem kazanmaktadır. Muhasebe eğitiminin, meslek mensuplarının bilgiye dayalı ekonomide etkin faaliyet gösterebilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve yeteneği sağlaması oldukça önem kazanmıştır. Bunun için IFAC Eğitim Komitesi son zamanlarda Muhasebe Meslek mensupları için taslak bir Uluslararası Eğitim Standartları çıkartmıştır.

Muhasebe meslek mensubu işletmelere; finansal, yönetsel ve vergisel açılardan danışmanlık hizmeti sunmakta, Doğru ve zamanında işletme sonuçları elde edildiğinde, bunların yorumlanması ve karar verme sürecinde etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayacaktır. Finansal durumun analizi, oluşturulan mali tabloların ve temel rasyoların incelenerek bunların yorumlanması ve gerekli görülmesi durumunda değişik finansal yapılanma alternatiflerinin değerlendirilmesi söz konusudur.

IV-GLOBALLEŞMENİN YARATTIĞI FIRSATLAR

- Bugün teknolojik gelişmelerle birlikte meslek mensupları ERP programlarını anlama ve kullanma konusunda yeterince bilgi sahibi değildir. Bu nedenle işletmelerin her fonksiyonunda var olan muhasebe ve muhasebecilerin görevlerini mühendislik eğitimi alan kişiler doldurmaya çalışmaktadır. Bilişim teknolojilerini anlamak meslek mensupları için artık bir zorunluluk olmuştur. Meslek mensupları mühendislerin yaptığı **Bilgi**

¹⁴ age

Sistemleri Danışmanlığı'na sahip çıkmalıdır. ERP Program Yazılımcılarına teknik danışmanlık endüstri ve işletme mühendisleri tarafından değil yetişmiş meslek mensupları tarafından verilmelidir. Bu da bilgi çağının bir fırsatı olarak değerlendirilmeli ve muhasebecinin iş tanımları arasında yerini almalıdır.

- Globalleşme, meslek mensuplarının **güçlerini birleştirmeleri** için büyük bir fırsattır. Bu fırsat iyi değerlendirilmeli ve uzmanlıklar da saptanarak çok yönlü hizmetlerin verilmesi sağlanmalıdır.
- Meslek mensuplarının bugüne kadar çok fazla ilgilenmedikleri bir muhasebe alt sistemi olan **yönetim muhasebesi** ile artık yüzleşme zamanı gelmiştir. Bu konudaki teorik ve uygulama eksiklikleri süratle tamamlanmalıdır.
- Bilgi teknolojilerinin sağladığı en büyük fayda hız ve zaman tasarrufudur. İnsan emeğiyle yapılması yıllar sürecek işlemler sadece dakikalarla ifade edilebilecek sürelerde tamamlanabilmektedir. Bu hız artışı elbette denetim işlemleri için de aynı oranda geçerlidir. Muhasebe mesleğinin geleceğinin **denetim** olduğu yadsınamaz. Bilgi teknolojilerindeki gelişmeleri fırsat kabul edip **elektronik denetim** olgusunun önemini kavramalıyız .
- Globalleşme ile birlikte ülkeler arası sermaye akışı hızlanmaktadır. Meslek mensupları uluslararası ticaret anlaşmaları, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları gibi yabancı sermayeyi ilgilendiren konularda yeni danışmanlık fırsatları yakalayacaktır.
- Ülkemizde ve dünyada şirket birleşmeleri, satın almalar hızla artmaktadır. Meslek mensupları muhasebe ve de finansman bilgilerini geliştirirlerse bu süreçte **firma değeri** tespit etmede uzman olarak rol oynayacaktır.

V-SONUÇ

Globalleşmenin ülkemiz muhasebe mesleğine yarattığı fırsatlar konulu çalışmamda;

Yeni fırsatlar yaratılmasındaki etken tarafları;

- Devlet,
- Üniversiteler,
- Meslek Örgütleri ve
- Meslek Mensuplarının

Konularını ve sorumluluklarını inceledim

Yaratılan fırsatlardan yararlanma koşulları olarak;

- Ortak muhasebe dilinin,
- Lisanın,
- Teknolojik gelişmelerin,
- Sürekli eğitimin,
- Müşteri memnuniyetinin,

Önemini vurgulamaya çalıştım.

Günümüzde ülkelerin globalleşmenin karşısında durması mümkün değildir. Ülkemizde de devam eden globalleşme sürecinde ticaret yasaları ve vergi mevzuatlarının değiştirilerek çağdaş bir hale getirilmesi mecburiyet olmuştur.

Bu mecburiyet karşısında önümüzdeki yıllarda ticaret yasaları ile vergi mevzuatlarının değişeceği, muhasebe uygulamalarının standartlar ile vergi yasalarından ayrılacağı, şimdiden görülmektedir.

Gelişmeler meslek mensuplarının, saygınlığını artıracak,
Muhasebe, vergi yasalarından,
Muhasebeci de vergi yasalarının gölgesinden kurtulacaktır.

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- **ARIKAN**, Yahya: Türkiye’de Vergi Adaletinin Sağlanması için Alınması Gereken Tedbirler; Türkiye’de Vergi Adaletinin Sağlanması Semineri; 10 Ekim 2001; İktisadi Araştırmalar Vakfı
 - **BAĞCI**, Hamdi: Ulusal Muhasebe Standartları ve Uluslararası Standartlara Uyum; XVII: Türkiye Muhasebe Kongresi Bildiriler Kitabı; İstanbul 2002
 - **BEYAZITLI**, Ercan; **ÇELİK**, Orhan: Mesleki Yeterlilik Sınavları Açısından Türkiye’deki Üniversitelerin Etkinliği; XVII: Türkiye Muhasebe Kongresi Bildiriler Kitabı; İstanbul 2002
 - **DEMİR**, Volkan: Türkiye’de Yabancı Sermayeli Şirket Kuruluşu İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi; Mali Çözüm Dergisi; İSMMMO Yayını; Sayı:51
 - **FUJINUMA**, Tsuguoki: Küreselleşme ve 21.Yüzyılda Muhasebe Mesleğinin Rolü; 16. Dünya Muhasebe Kongresi
 - **HACİRÜSTEMOĞLU**, Rüstem: Muhasebecinin Sorunları ve Eğitimi; XVI. Türkiye Muhasebe Kongresi (Ekonominin Denetim Düzeni ve Muhasebe); Türmob Yayınları No:45; Ankara 1998
 - <http://turmob.org.tr/uluslararası/if.html>
 - <http://www.hazine.gov.tr/gats/uzmanhizmet.htm>
 - **İBİŞ**, Cemal: Bilgi Çağında Muhasebecilik Mesleğinin Geleceği ve Yeni Muhasebeci Kimliği; XVII: Türkiye Muhasebe Kongresi Bildiriler Kitabı; İstanbul 2002
- VOLCKER**, Paul: Bütünleşmiş Dünya Ekonomisinde Muhasebe, Muhasebeciler ve Mali Sorumluluk, 16. Dünya Muhasebe Kongresi